

**PORADNÍ VÝBOR
PRO CHOVÁNÍ POSLANCŮ
VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2020**

PŘEDMLUVA

V souladu s čl. 7 odst. 6 kodexu chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů (příloha I jednacího řádu Evropského parlamentu; dále jen: kodex chování) zveřejňuje poradní výbor pro chování poslanců (dále jen: poradní výbor) výroční zprávu o své činnosti.

Výroční zpráva o činnosti poradního výboru za období od 1. ledna do 31. prosince 2020 byla přijata výborem dne 30. března 2021.

Obsah

1. Souvislosti

2. Poradní výbor pro chování poslanců

2.1 Složení

2.2 Předseda

2.3 Schůze konané v roce 2020 a 2021

2.4 Úkoly

2.5 Činnost v průběhu roku

3. Činnost vztahující se ke kodexu chování

3.1 Předkládání a aktualizace prohlášení o finančních zájmech poslanců

3.2 Postup kontroly týkající se prohlášení poslanců o finančních zájmech

4. Správa

Shrnutí

Tato zpráva se týká činnosti poradního výboru pro chování poslanců za období od 1. ledna do 31. prosince 2020.

Poradní výbor byl požádán, aby přezkoumal dva případy možného porušení kodexu chování, z nichž jeden je ke dni přijetí této výroční zprávy stále přezkoumáván.

Výbor obdržel tři žádosti poslanců o radu ohledně výkladu a uplatňování ustanovení kodexu chování. Výbor poskytl důvěrné rady ve lhůtě stanovené kodexem chování.

V letošním roce došlo ke snížení počtu záležitostí, jimiž se Výbor musel zabývat, což lze přičíst celkovému poklesu mimopracovních činností poslanců a cestovním omezením v důsledku vypuknutí pandemie COVID-19. To vedlo k mnohem nižšímu počtu předložených prohlášení o účasti na akcích.

Poradní výbor nadále uplatňoval nejvyšší standardy etiky a transparentnosti pro poslance a Parlament a zajišťoval, aby byla důsledně dodržována ustanovení kodexu chování.

Předseda za tímto účelem v dubnu 2020 rovněž zahájil informační kampaň o významu kodexu chování a připomněl poslancům jejich oznamovací povinnost podle kodexu chování a jeho prováděcích opatření.

V souladu s článkem 9 prováděcích opatření ke kodexu chování příslušný správní útvar (oddělení pro správu záležitostí poslanců GR pro předsednictví, které poradnímu výboru poskytuje služby sekretariátu) dále pokračoval v provádění obecné kontroly věrohodnosti prohlášení o finančních zájmech, která poslanci předložili v průběhu roku.

Nastupující poslanci předložili celkem 39 nových prohlášení o finančních zájmech. 27 z těchto prohlášení předložili poslanci, kteří nastoupili do funkce po vystoupení Spojeného království z Evropské unie dne 31. ledna 2020. Počet aktualizovaných prohlášení o finančních zájmech předložených v rámci běžných povinností stanovených kodexem chování činil 129 a předložilo je 110 poslanců. 28 poslanců pak předložilo 31 prohlášení o účasti na akcích pořádaných třetími stranami a následně je zveřejnilo.

1 Souvislosti

Kodex chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů stanoví hlavní zásady chování a povinnosti poslanců při výkonu jejich mandátu. Podle hlavních zásad mohou poslanci jednat pouze ve veřejném zájmu a nepřijímají žádné přímé nebo nepřímé finanční výhody nebo jiné odměny.

Podle článku 2 písm. c) kodexu chování poslanci neprovádějí placenou profesionální lobbistickou činnost, která má přímou spojitost s rozhodovacím procesem Unie. Omezení týkající se okolností, za nichž mohou bývalí poslanci provádět lobbying nebo činnosti zastoupení jsou stanoveny v článku 6 kodexu chování.

Kodex chování stanoví definici „střetu zájmů“ (tj. osobní zájem, jenž by mohl nevhodně ovlivňovat výkon povinností poslance) a opatření nezbytná k jeho řešení. Pokud poslanec není schopen skutečný nebo případný střet zájmů vyřešit, oznámí to písemně předsedovi Parlamentu. Pokud není tento střet zájmů zjevný z jeho prohlášení o finančních zájmech, poslanec rovněž informuje o jakémkoli skutečném nebo možném střetu zájmů před vystoupením nebo hlasováním v plénu nebo v některém z orgánů Parlamentu, nebo, je-li jmenován zpravodajem, ve vztahu k projednávané věci.

Kodex chování dále obsahuje podrobná pravidla týkající se prohlášení o finančních zájmech. Zejména jsou poslanci zodpovědní za předkládání přesného prohlášení obsahujícího veškeré povinné informace (tj. o placených a neplacených zaměstnáních, činnostech, členství po dobu tří let před zahájením mandátu a během něho, o podílech, obdržené podpoře a příslušné kategorii příjmu). Poslanci mohou poskytnout jakékoli další informace. Prvotní prohlášení by mělo být podáno do konce prvního dílčího zasedání následujícího po volbách do Evropského parlamentu nebo do 30 dnů poté, co poslanec v průběhu volebního období zahájil výkon mandátu v Parlamentu. Pokud dojde ke změnám, je třeba předložit revidované prohlášení do konce následujícího měsíce. Pokud poslanec prohlášení o finančních zájmech nepředložil, nemůže být zvolen do žádné funkce v Parlamentu nebo v jeho orgánech, nemůže být jmenován zpravodajem, ani se nemůže účastnit oficiální delegace či interinstitucionálních jednání.

Povinnosti poslanců zveřejňovat informace doplňují prováděcí opatření ke kodexu chování. Podle těchto ustanovení jsou poslanci povinni neprodleně informovat o své účasti na akcích pořádaných osobami nebo organizacemi mimo oficiální delegace EP, pokud jejich cestovní výdaje, výdaje na ubytování nebo pobyt hradily jiné osoby (s výjimkou některých kategorií: orgány a instituce EU, orgány členských států, mezinárodní organizace, politické strany atd.).

Poslanci musí předsedu Parlamentu informovat o všech darech, které obdrží při oficiálním zastupování Parlamentu, a musí tyto dary odevzdat. Při výkonu svých povinností se navíc poslanci zdrží přijímání darů, jejichž přibližná hodnota je vyšší než 150 EUR.

Tato prohlášení a rejstřík oficiálních darů jsou přímo přístupné na veřejných internetových stránkách Parlamentu.

Všechny výše uvedené povinnosti v oblasti zveřejňování odrážejí pevné odhodlání Parlamentu prosazovat transparentnost a etiku. Kodex chování dále stanoví mechanismus pro kontrolu a prosazování jeho ustanovení.

Na žádost předsedy přezkoumá poradní výbor jakékoli údajné porušení kodexu chování a předseda může přijmout rozhodnutí, kterým se stanoví jedna ze sankcí uvedených v článku 176 jednacího řádu Parlamentu.

2 Poradní výbor pro chování poslanců

2.1 Složení

Poradní výbor byl zřízen v souladu s čl. 7 odst. 1 kodexu chování.

Podle čl. 7 odst. 2 a 3 kodexu chování předseda Parlamentu na začátku svého funkčního období jmenuje pět stálých členů z řad členů Výboru pro ústavní záležitosti a Výboru pro právní záležitosti, přičemž zohlední zkušenosti poslanců a politickou vyváženost.

Na prvních dva a půl roku během 9. volebního období byli předsedou dne 23. října 2019 jmenováni tito stálí členové poradního výboru:

- paní Danuta Maria HÜBNER (PPE, Polsko),
- pan Giuliano PISAPIA (S&D, Itálie);
- paní Karen MELCHIOR (Renew, Dánsko);
- paní Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Finsko);
- pan Geert BOURGEOIS (ECR, Belgie).

Předseda Parlamentu na začátku svého funkčního období jmenuje rovněž jednoho náhradníka z každé politické skupiny, která není mezi stálými členy poradního výboru zastoupena. V současnosti jsou náhradníky:

- pan Gerolf ANNEMANS (ID, Belgie).
- pan Helmut SCHOLZ (GUE/NGL, Německo).

2.2 Předseda

V souladu s čl. 7 odst. 2 druhým pododstavcem kodexu chování každý člen poradního výboru vykonává na základě rotačního systému po dobu šesti měsíců funkci předsedy. Článek 3 jednacího řádu výboru dále uvádí, že rotace v zásadě postupuje v sestupném pořadí podle velikosti politické skupiny, k níž členové výboru patří.

V roce 2020 byli stálými členy poradního výboru, kteří působili jako předsedové, paní HÜBNEROVÁ, pan PISAPIA a paní MELCHIOROVÁ. Mandát paní MELCHIOROVÉ ve funkci předsedkyně trvá do konce dubna 2021.

2.3 Schůze konané v roce 2020 a 2021

Harmonogram schůzí poradního výboru na rok 2020 byl přijat dne 11. listopadu 2019. V souvislosti s vypuknutím pandemie COVID-19 musela být většina schůzí naplánovaných poradním výborem na rok 2020 zrušena. Poradní výbor však pokračoval ve své práci, zabýval se všemi záležitostmi spadajícími do jeho působnosti a přijímal rozhodnutí písemným postupem v případech, kdy to bylo možné podle jednacího řádu výboru.

Harmonogram schůzí v roce 2020

úterý 21. ledna¹
úterý 18. února
úterý 17. března²
úterý 21. dubna²
úterý 26. května²
úterý 23. června²
úterý 14. července
úterý 8. září²
úterý 13. října²
úterý 17. listopadu²
úterý 8. prosince²

¹ Schůze byla odložena na 28. ledna 2020.

² Schůze byla zrušena.

V roce 2020 se poradní výbor sešel při čtyřech příležitostech:

Harmonogram schůzí v roce 2020

úterý 28. ledna
úterý 18. února
čtvrtek 20. února (mimořádná schůze)
úterý 14. července

Dne 12. listopadu 2020 přijal poradní výbor harmonogram schůzí na rok 2021:

Harmonogram schůzí v roce 2021

úterý 26. ledna
úterý 23. února
úterý 16. března
úterý 13. dubna
úterý 25. května
úterý 15. června
úterý 13. července
úterý 7. září
úterý 26. října
úterý 30. listopadu
úterý 14. prosince

2.4 Úkoly

Poradní výbor je příslušný pro záležitosti týkající se:

- poskytování poradenství ohledně výkladu a uplatňování ustanovení kodexu chování, a sice na žádost poslanců.

V souladu s čl. 7 odst. 4 prvním pododstavcem kodexu chování poskytuje poradní výbor poradenství důvěrně a do 30 kalendářních dnů. Každý poslanec se může obrátit na výbor se žádostí o radu ohledně výkladu a provádění ustanovení kodexu a může se na ně spolehnout.

- Posuzuje případy údajného porušení kodexu chování a poskytuje předsedovi Parlamentu rady týkající se přijetí vhodných opatření.

Toto posouzení se provádí na žádost předsedy Parlamentu podle čl. 7 odst. 4 druhého pododstavce a článku 8 kodexu chování.

Existují-li důvody domnívat se, že některý poslanec mohl porušit kodex chování, předá předseda Parlamentu záležitost poradnímu výboru s výjimkou zjevně neopodstatněných případů. Poradní výbor poté přezkoumá okolnosti údajného porušení a může dotčeného poslance vyslechnout. Výbor vydá předsedovi Parlamentu doporučení týkající se případného rozhodnutí.

Jestliže předseda Parlamentu dospěje s ohledem na toto doporučení k závěru, že dotčený poslanec skutečně porušil kodex chování, přijme odůvodněné rozhodnutí o uložení sankce podle článku 176 jednacího řádu.

2.5 Činnost v průběhu roku

2.5.1 Možná porušení kodexu chování

Předseda v roce 2020 postoupil poradnímu výboru dvě možná porušení kodexu chování.

První postoupení se týkalo toho, že poslanec nesplnil oznamovací povinnost týkající se neplacené funkce, kterou zastával v rámci federace. Předseda požádal výbor, aby přezkoumal okolnosti údajného porušení kodexu chování. Po vyslechnutí dotčeného poslance dospěl poradní výbor ve svém doporučení předsedovi Parlamentu k závěru, že nedodržení oznamovací povinnosti stanovené v článcích 3 a 4 kodexu chování představuje porušení kodexu, které mohlo vést ke střetu zájmů.

Předseda postoupil poradnímu výboru druhý případ údajného porušení kodexu chování, kdy poslanec nesplnil oznamovací povinnost týkající se vlastnictví podílů ve společnosti. Posouzení této záležitosti poradním výborem bude dokončeno v roce 2021.

2.5.2 Poradenství ohledně výkladu a uplatňování kodexu chování

Během roku obdržel poradní výbor podle čl. 7 odst. 4 prvního pododstavce tři formální žádosti o poradenství při výkladu a uplatňování kodexu chování.

První případ se týkal žádosti poslance o radu ohledně toho, jaký dopad by mělo jeho zahájení mimopracovní činnosti ředitele v soukromém podniku na jeho prohlášení o finančních zájmech. Poslanec konkrétně požádal výbor o radu ohledně toho, jak takovou pozici, která by byla neplacená a poslanci by pouze poskytovala právo na úhradu cestovních výdajů a výdajů na pobyt vzniklých v souvislosti s touto činností, zveřejnit. Kromě toho se poslanec zmínil o možnosti, že by mu místo přímé odměny mohly být nabídnuty akciové opce, a proto požádal o radu, jak tyto opce zveřejnit v prohlášení o finančních zájmech. Poradní výbor uzavřel svůj přezkum tím, že vzal na vědomí platná pravidla podle kodexu chování, a doporučil poslanci, aby zveřejnil funkci ředitele v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. d) kodexu a zároveň zdůraznil, že má možnost uvést v příslušném oddíle prohlášení veškeré dodatečné informace týkající se úhrady výdajů za dopravu a pobyt. Poradní výbor dále poslanci doporučil, aby zveřejnil každou nabízenou akciovou opci v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. f) za předpokladu, že je splněna některá z podmínek tohoto bodu, nebo v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. h) jako finanční zájem, který by mohl ovlivnit výkon jeho povinností jako poslance.

Druhý případ se týkal žádosti o poradenství ohledně možného střetu zájmů vyplývajícího z pozice poslance v Parlamentu a přijetí neplacené funkce člena poradního výboru sítě evropských organizací. Poradní výbor vzal na vědomí platná pravidla kodexu chování a doporučil

poslanci, aby v případě, že by byl navržen jako zpravodaj nebo stínový zpravodaj na téma související s prací sítě, tuto funkci zpravodaje nebo stínového zpravodaje odmítl nebo aby se vzdal jakéhokoli soukromého zapojení do dané sítě.

Třetí případ se týkal žádosti poslance o radu ohledně uplatňování článku 4 kodexu chování a možného střetu zájmů v důsledku přijetí placené funkce předsedy výroční valné hromady akciové společnosti. Poradní výbor vzal na vědomí platná pravidla podle kodexu chování a upřesnil oblast působnosti článku 4 kodexu. Poradní výbor dále poslanci doporučil, aby zveřejnil úlohu předsedy výroční valné hromady dotčené společnosti za podmínek stanovených v čl. 4 odst. 1 a odst. 2 písm. d) kodexu. Poradní výbor nakonec poslanci doporučil, aby v případě, že bude navržen jako zpravodaj nebo stínový zpravodaj na téma související s činností společnosti, tuto funkci zpravodaje nebo stínového zpravodaje buď odmítl, nebo aby se vzdal jakéhokoli soukromého zapojení do této činnosti.

Kromě toho v uvedeném období sekretariát pokračoval na základě zavedené praxe v zodpovídání dotazů poslanců nebo jejich asistentů s cílem pomoci jim správně uplatňovat ustanovení kodexu chování a jeho prováděcích opatření.

3 Činnost vztahující se ke kodexu chování

3.1 Zvyšování povědomí o významu kodexu chování

Od začátku svého mandátu poradní výbor při několika příležitostech zdůraznil, že je třeba zvýšit povědomí poslanců o významu kodexu chování.

Předseda v dubnu 2020 zahájil na doporučení poradního výboru kampaň na zvýšení povědomí o kodexu chování, v níž připomněl všem poslancům oznamovací povinnost, která se na ně vztahuje v souladu s kodexem chování a jeho prováděcími opatřeními.

3.2 Předkládání a aktualizace prohlášení o finančních zájmech poslanců

Podle čl. 4 odst. 1 kodexu chování odpovídají poslanci osobně za předložení podrobného prohlášení o finančních zájmech, a to před koncem prvního dílčího zasedání následujícího po volbách do Evropského parlamentu nebo do 30 dnů poté, co v průběhu volebního období zahájí výkon mandátu v Parlamentu. V roce 2020 předložilo 39 nových poslanců svá prohlášení o finančních zájmech v této lhůtě. 27 z těchto prohlášení předložili poslanci, kteří se ujali svých funkcí po vystoupení Spojeného království z Evropské unie dne 31. ledna 2020.

Kromě toho se v čl. 4 odst. 1 požaduje, aby poslanec informoval o všech změnách, které se dotýkají jeho prohlášení, do konce měsíce následujícího po této změně. V roce 2020 předložilo předsedovi Parlamentu v důsledku této povinnosti 110 poslanců 129 aktualizovaných prohlášení.

3.3 Postup kontroly týkající se prohlášení poslanců o finančních zájmech

Článek 9 prováděcích opatření ke kodexu chování stanoví pravidla postupu kontroly, kterou provádí příslušný útvar v souvislosti s prohlášeními poslanců o finančních zájmech.

Existují-li důvody domnívat se, že oznámení obsahuje informace zjevně nesprávné, neseriózní, nečitelné či nesrozumitelné, prověří zaměstnanci oddělení pro správu záležitostí poslanců v GR představitelství jménem předsedy Parlamentu celkovou věrohodnost oznámení, aby bylo možné informace vyjasnit. Dotčenému poslanci je poskytnuta přiměřená doba na to, aby se k nim mohl vyjádřit. Pokud jsou poskytnutá objasnění považována za nedostatečná, a kontrola tedy záležitost nevyřeší, rozhodne předseda Parlamentu o dalším postupu.

Během roku se postup kontroly vztahuje na nová prohlášení předložená poslanci nastupujícími do funkce po volbách a rovněž poslanci, jejichž mandát začne během volebního období. Vztahuje se rovněž na pozměněná znění stávajících prohlášení.

4 SPRÁVA

Služby sekretariátu poradního výboru zajišťuje a příslušným útvarem podle článků 2, 3, 4 a 9 prováděcích opatření ke kodexu chování bylo určeno oddělení pro správu záležitostí poslanců v rámci GR pro představitelství. Jeho kontaktní údaje:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Evropský parlament
Sekretariát poradního výboru pro chování poslanců
60, rue Wiertz
SPAANK 07B022
B-1047 Brussels